

Datum
2020-09-22
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2019-18361

Yttrande

Till
Revisorskollegiet

Granskning av arbetsmarknadsinsatser SR-2018-71

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden redovisar i yttrandet en aktuell lägesbeskrivning av vidtagna åtgärder med anledning av stadsrevisionens granskning av arbetsmarknadsinsatser och vilka effekter dessa har medfört.

Yttrande

PwC har under 2018 genomfört en granskning av Malmö stads arbetsmarknadsinsatser på uppdrag av stadsrevisionen. Arbetsmarknads- och socialnämnden har i ett yttrande 2019-02-22 redovisat vilka åtgärder som nämnden planerade att genomföra samt en tidsplanering för genomförande. I ett yttrande 2019-09-30 har nämnden redovisat vilka åtgärder som vidtagits samt vilken effekt dessa haft i verksamheten.

Eftersom det i yttrandet som lämnades i september 2019 framhölls att det då var för tidigt att uttala sig om vilka effekter som vidtagna åtgärder hade medfört önskar revisorskollegiet att arbetsmarknads- och socialnämnden i ett uppföljande yttrande redovisar en lägesbeskrivning.

Nedan redogörs för granskningens rekommendationer som berör arbetsmarknads- och socialnämnden. En aktuell lägesbeskrivning görs av vidtagna åtgärder med anledning av granskningen och vilka effekter dessa har medfört.

Tydliggör gränsdragningarna och innebörden av kommunstyrelsens strategiska roll inom arbetsmarknadsområdet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har i ett yttrande 2019-02-22 redovisat att stadskontorets näringslivsavdelning och arbetsmarknads- och socialförvaltningen planerade att hålla gemensamma workshoppar med syfte att tydliggöra ansvarsfördelning och gränsdragningar i uppdragen samt att tydliggöra syftet med samverkan och se över befintliga samverkanstrukturer utifrån effektivitet, resultat och funktion. Gymnasie- och

vuxenutbildningsförvaltningen skulle också bjudas in till dessa träffar. Vidare har redovisats att stadskontorets näringslivsavdelning och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har beslutat att ta fram en ny modell för kontinuerliga dialogmöten där också gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen skulle bjudas in.

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att ledningsgrupperna för arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbetsmarknadsavdelning och stadskontorets näringslivsavdelning hade påbörjat en dialog om gränsdragningar i olika uppdrag, till exempel uppdrag och gränssnitt i förhållande till ideella organisationer, men att arbetet inte hade slutförts på grund av stadskontorets utveckling och förändring av sin organisation under 2019.

Under hösten 2019 och våren 2020 har möten hållits regelbundet mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbetsmarknadsavdelning och stadskontorets avdelning för omvärld och näringsliv. Det har rört sig såväl om möten mellan avdelningarnas ledningsgrupper som möten mellan chefer och medarbetare i andra konstellationer. Representanter från gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har också medverkat på flera möten. Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det nu finns en bra struktur för att löpande göra avstämningar kring gemensamma frågor som behöver hanteras.

När det gäller uppdrag och gränssnitt i förhållande till ideella organisationer har en tydligare rollfördelning mellan förvaltningarna tagits fram. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ansvarar för samverkan med ideella organisationer när det handlar om sociala frågor eller arbetsmarknadsfrågor som riktas till medborgare, medan stadskontoret ansvarar för samarbeten kring näringslivs- och företagsfrågor. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har aktualiserat behovet av ett förtydligande av ordningen för hur kommunbidrag till ideella organisationer ska hanteras. Frågan kommer att behandlas på kommande dialogmöten med stadskontoret.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har tagit fram underlag och deltagit i arbetsgruppen kopplad till stadskontorets rapport *Bakomliggande orsaker till kostnadsutveckling och budgetavvikelse inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter STK-2020-438*.

Kommunstyrelsen har i ärendet bland annat beslutat att ge stadskontoret i uppdrag att inom arbetet med kommunfullmäktigemålen, utreda utmaningar på arbetsmarknaden och näringslivets struktur i Malmö, med fokus på förutsättningarna för utsatta grupper av Malmöbor att komma i arbete. Ärendet återrapporteras i samband med Delårsrapporten 2021.

Kommunstyrelsen bör definiera och tydliggöra gränserna för de olika målvärdena i stadens måluppföljning

Arbetsmarknads- och socialnämnden följer kommunstyrelsens anvisningar för planering och uppföljning av mål. I Budget 2020 införde Malmö stad en ny modell för styrning, ledning

och utveckling med kommunfullmäktigemål och nämnden har tagit fram indikatorer i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.

Ett tydliggörande bör göras av hur målgruppen försörjningstagare ska prioriteras av andra nämnder utöver arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden samverkar löpande med andra nämnder kring praktikplatser, arbetsmarknadsanställningar, utbildningar, rekryteringar m.m. I Arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande 2019-02-22 har nämnden välkomnat förslaget att tydliggöra hur målgruppen försörjningsstödstagare ska prioriteras av andra nämnder.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att samverkan med andra nämnder successivt har ökat i omfattning. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen träffar kontinuerligt HR-nätverk och i allt högre utsträckning ledningsgrupper på andra förvaltningar för utveckling av fler samarbeten kring målgruppen försörjningsstödstagare. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i dialog med andra förvaltningar identifierat behov av att utveckla samsyn och samordning, t.ex. kring målsättningar för och arbetet med arbetsmarknadsanställningar. Tillsammans med stadskontoret har förvaltningen påbörjat ett arbete för att få till stånd detta.

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att ett utvecklingsarbete för att tillgängliggöra utbildningar för försörjningsstödstagare har påbörjats i samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Utvecklingen av samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under hösten 2019 och våren 2020 redovisas under rekommendationen *De granskande nämnderna bör tydliggöra syftet med samverkan och se över befintliga samverkansstrukturer utifrån effektivitet, resultat och funktion.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden bör beakta riskerna rörande arbetsmarknadsfrågor i sin internkontrollplan för att stärka nämndens uppföljning och kontroll

Arbetet med arbetsmarknads- och socialnämndens intern kontrollplan 2020 har genomförts i enlighet med nämndens regler och anvisningar för arbetet med intern kontroll. Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott, förvaltningsledningen och alla avdelningar har genomfört riskanalyser som utgjort underlag till nämndens intern kontrollplan. I oktober 2019 genomfördes även en riskanalys av fokusområdet ekonomiskt bistånd/arbetsmarknad utifrån självförsörjningsuppdraget.

Det är ett stort antal verksamheter som ingår i nämndens ansvarsområde. För att kunna hantera den mängd risker som årligen identifieras inom ramen för intern kontroll har nämnden utarbetat en modell där en del risker hanteras på avdelningsnivå, det vill säga att de inte ingår i nämndens riskanalys. Det handlar om risker som är avdelningsspecifika och hanteras inom ramen för avdelningens interna kvalitetsarbete och arbetet med egenkontroller. Arbetssättet med riskanalyser som genomförs av både avdelningar och

verksamhetsområden utifrån tvärprocesser kommer att fortsätta och underlättas av arbetsmarknads- och socialförvaltningens nya organisering. Sedan den 1 juli 2020 utgör arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd ett gemensamt verksamhetsområde. Inom verksamhetsområdet underlättas uppföljningen av att myndighetsutövningen avseende ekonomiskt bistånd är samlad under en avdelning.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bör utveckla effektivare flöden för individen och i högre utsträckning möjliggöra mätning av insatsernas kvalitet

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att deltagarflödet från förvaltningens enheter för ekonomiskt bistånd och andra anvisande organisationer till arbetsmarknadsinsatser och resultat vid avslut följs löpande inom arbetsmarknadsavdelningen samt inom ramen för arbetsmarknads- och socialförvaltningens fokusområde arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd. Verksamhetsstatistiken som tas fram både på övergripande nivå och per verksamhet, är fortsatt ett viktigt underlag för styrning och utveckling av verksamheterna och för samverkan inom förvaltningens nya verksamhetsområde arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd.

Antalet deltagare i arbetsmarknadsinsatser har fortsatt att öka. Under perioden januari till augusti 2020 har antalet arbetslösa Malmöbor som har fått ta del av arbetsmarknadsavdelningens insatser ökat med 12 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Under perioden januari till augusti 2020 har något färre deltagare avslutats till arbete och studier jämfört med samma period föregående år, vilket främst bedöms bero på ett försämrat konjunkturläge som till stor del är en följd av coronapandemin.

I nämndens yttrande 2019-09-30 har redovisats att dynamiska analyser, som att till exempel analysera flöden, genomströmning och stegförflyttningar, är ett utvecklingsområde och att arbetsmarknadsavdelningens nuvarande verksamhetssystem inte har den kapaciteten. Det befintliga verksamhetssystemets begränsningar kvarstår och det finns idag inget verksamhetssystem på marknaden som uppfyller de krav på uppföljning och analys som kommuner och forskningsaktörer efterfrågar.

Arbetet med att följa verksamheten och försöka analysera och se olika samband pågår kontinuerligt. Arbetsmarknadsavdelningen genomför också kvalitativa undersökningar av specifika insatser löpande. Under våren 2020 har exempelvis en utfallsanalys genomförts av genomförda arbetsmarknadsanställningar inom konceptet Nora som erbjuder arbetsuppgifter inom intern verksamhetsservice i form av restaurang, catering och lokaltjänster. Av denna analys framgår bland annat att 49 procent av de deltagare som avslutades från konceptet Nora under 2019 avslutades till arbete eller studier.

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att ett pilotprojekt genomförts med en rekryteringservice riktad mot arbetsgivare och att ett arbete pågick med att ta fram en strategi för utveckling av arbetet med arbetsgivare. Vidare har nämnden beskrivit att arbetsmarknadsavdelningen fortsatt måste fokusera på att upprätthålla en god

samverkan med Arbetsförmedlingen i syfte att bibehålla effektiva processer, inte minst i fråga om beslut om arbetsmarknadsåtgärder.

Under våren 2020 har arbetsmarknadsavdelningens strategi för arbetsgivarkontakter färdigställts. Strategin tydliggör betydelsen av rekrytering och matchning och skapar en struktur för arbetet på flera nivåer inom arbetsmarknadsavdelningen. Det implementerade arbetssättet med rekryteringsservice till arbetsgivare utgör en del av arbetet.

Rekryteringsservice har utökat arbetet med att söka rekryteringsuppdrag hos arbetsgivare och har trots försämrat konjunkturläge, bland annat som en följd av coronapandemin, genomfört fler rekryteringsuppdrag under våren 2020.

Nämnden har en uttalad målsättning att öka antalet malmöbor som deltar i studier för att komma vidare till arbete och självförsörjning. Parallellt med utvecklingen av rekryteringsservice har en ny funktion för studievägledning, *studieservice* byggts upp. Studieservice ger deltagare vägledning till studier individuellt och i grupp och anordnar också informationsinsatser i anslutning till Komvux ansökningsperioder, inför rekryteringar till arbetsmarknadsutbildningar m.m. Behovet av studieservice aktualiserades under våren 2020 av den stigande arbetslösheten till följd av coronapandemin och vikten av att deltagare studerar för att öka sina möjligheter till arbete när konjunkturen vänder.

Arbetsförmedlingen förfogar över ett batteri av statliga arbetsmarknadspolitiska insatser och program som kan utgöra viktiga komponenter i deltagarens väg till självförsörjning. En fungerande samverkan med Arbetsförmedlingen är avgörande för att uppnå effektiva flöden av deltagare till arbete och studier. Det är även av vikt också utifrån ett ekonomiskt perspektiv då beslut från Arbetsförmedlingen ofta medför att det utgår aktivitetsstöd under insatsen, vilket i sin tur kan bidra till att minska deltagarens behov av ekonomiskt bistånd.

Samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö är reglerad genom den strategiska överenskommelsen (SÖK). Inom ramen för SÖK finns det för närvarande fyra lokala överenskommelser som reglerar samverkan kring olika målgrupper och gemensamma insatser. Förändringarna av Arbetsförmedlingen som påbörjades under 2019 har inneburit stora utmaningar för samverkan. Tidigare framtagna samverkansrutiner inom ramen för lokala överenskommelser har till stora delar fått arbetas om och ersättas med nya lösningar. Ett exempel på en ny samverkanslösning är inrättandet av *särskilda samverkansfunktioner* för att säkerställa att deltagare inom arbetsmarknadsavdelningen på ett effektivt sätt får tillgång till ett antal specifika arbetsmarknadspolitiska insatser. Särskilda samverkansfunktioner har inrättats för information och beslut kring extratjänster och övriga arbetsmarknadsanställningar, information och anmälan till arbetsmarknadsutbildningar samt anmälan till studiemotiverande kurs på folkhögskola. Ett annat exempel på samverkanslösning är inrättandet av *samverkansforum* där representanter från arbetsmarknadsavdelningen, socialtjänsten ekonomiskt bistånd och Arbetsförmedlingen kan ta upp frågor och/eller samverkansbehov kring deltagare som behöver lösas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bör skyndsamt utveckla en tydlig process för att fånga upp målgruppen för det kommunala aktivitetsansvaret, erbjuda adekvata insatser samt följa upp att dessa insatser har avsedd effekt

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att ett utvecklingsarbete gällande samarbetsformerna för målgruppen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) pågår inom Ung Malmö. Ung Malmö är en samverkansarena mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad, representerade av arbetsmarknads- och socialförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Ung Malmö riktar sig till unga Malmöbor mellan 16-29 år som varken arbetar eller studerar och är i behov av samverkande insatser som leder till studier eller arbete.

Samverkan kring målgruppen för KAA har utvecklats på flera områden. Några exempel på genomförda åtgärder är att de samverkande organisationerna inom Ung Malmö har gemensam drop-in-mottagning för målgruppen och att KAA-verksamheten på Ung Malmö har möjlighet att närvara med personal i möten mellan de samverkande organisationerna där även ekonomiskt bistånd medverkar. Utöver det har tydliga rutiner för överlämning av individärenden från KAA till arbetsmarknadsavdelningen införts och kontaktpersoner har utsetts för hantering av operativa samverkansfrågor.

De granskade nämnderna bör tydliggöra syftet med samverkan och se över befintliga samverkansstrukturer utifrån effektivitet, resultat och funktion

Arbetsmarknads- och socialnämnden har redovisat att befintliga samverkansstrukturer ska ses över utifrån effektivitet, resultat och funktion genom gemensamma workshoppar mellan stadskontorets näringslivsavdelning och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen avsågs också bjudas in till dessa träffar.

Under rekommendationen *Tydliggör gränsdragningar och innebörden av kommunstyrelsens strategiska roll inom arbetsmarknadsområdet* rapporteras att möten mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbetsmarknadsavdelning och stadskontorets avdelning för omvärld och näringsliv har resulterat i att en samverkansstruktur skapats för att löpande göra avstämningar kring gemensamma frågor som behöver hanteras samt att en tydligare rollfördelning mellan förvaltningarna tagits fram i förhållande till samverkan med ideella organisationer.

Samarbetet mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har fördjupats genom regelbundna möten kring olika samarbetsfrågor. Arbetsmarknadsavdelningens och vuxenutbildningens ledningsgrupper träffas exempelvis sex gånger per år för att utveckla samarbetet kring vuxenutbildning för försörjningsstödstagare.

Samarbetet mellan förvaltningarna är också en integrerad del av samarbetet mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen som bedrivs och följs upp inom ramen för den strategiska överenskommelsen mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen (SÖK). SÖK syftar till att få

ut bästa möjliga resultat av Malmö stads och Arbetsförmedlingens insatser för att fler Malmöbor ska få arbete och utbildning och att fler företag ska växa och etablera sig.

Under hösten 2019 och våren 2020 har ett mer ingående operativt samarbete kring utbildningar etablerats mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och Arbetsförmedlingen. Inom arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbetsmarknadsavdelning är bedömningen att medvetenheten har ökat inom vuxenutbildningen om behovet av utbildning för försörjningsstödstagare. Inom den reguljära utbildningen har vuxenutbildningen öppnat upp för att fler Malmöbor ska kunna komma in på utbildningar genom nya flexibla yrkesutbildningsformer som exempelvis yrkes-sfi och yrkesutbildningar med svenska som andraspråk. Inom vuxenutbildningen har också stödet för att möjliggöra bättre flöden inom den reguljära utbildningen förbättrats. Det gemensamma arbetet med jobbspår har utvecklats genom att nya jobbspår har tagits fram i samverkan med olika branscher och antalet utbildningsplatser har ökat. Jobbspårens utbildningsdelar bedrivs både inom vuxenutbildningen och som arbetsmarknadsutbildningar genom Arbetsförmedlingen. Just nu pågår ett arbete med att utveckla ett jobbspår som förbereder för studier, vars syfte är att öka antalet deltagare som börjar studera på Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar och inom reguljär vuxenutbildning.

Revisionens övriga synpunkter

Målstyrningskedja och antal mål

Arbetsmarknads- och socialnämnden har i ett yttrande 2019-02-22 redovisat att nämnden arbetade med nämndsmål som utgick från kommunfullmäktigemålen, mål enligt jobbpakten, mål kopplade till samverkansöverenskommelser, mål i projekt m.m. och att Arbetsmarknads- och socialnämnden skulle fortsätta att sammanställa en gemensam genomförandeplan för Jobbpakten och nämndsmålen och kommunicera den till medarbetarna.

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att förvaltningens arbetsmarknadsavdelning fortsatt har utvecklat aktiviteter och verksamhet utifrån genomförandeplanen som upprättades 2018, i syfte att uppfylla Jobbpaktens intentioner, samt att arbetsmarknadsavdelningen också har genomfört aktiviteter med samtlig personal för att tydliggöra målstyrningskedjan.

I Malmö stads nya modell för styrning, ledning och utveckling med kommunfullmäktigemål berör två kommunfullmäktigemål arbetsmarknadsinsatser: *Malmö stad ska verka för att en större andel ungdomar ska arbeta eller studera* samt *Malmö stad ska verka för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande*. Den tidigare dubbla styrningen med jobbpaktsmål vid sidan om kommunfullmäktigemålen finns därmed inte kvar, vilket gör att behovet av en genomförandeplan inte längre finns.

Extern samverkan

Arbetsmarknads- och socialnämnden har i yttrandet 2019-02-22 redovisat att nämnden upplever att förvaltningens befintliga samarbeten med olika externa parter är tydliga genom tecknade överenskommelser och avtal, men att det är viktigt att bevaka att även framtida överenskommelser med externa parter blir tydliga utifrån effektivitet, resultat, funktion och uppföljning.

Nämnden bedömer att befintliga samarbeten med externa parter kring arbetsmarknadsinsatser fortsatt är tydliga genom tecknade överenskommelser och avtal.

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att gemensamma mål för samverkan och mätning av måluppfyllelse avseende samverkan med Arbetsförmedlingen hanteras inom ramen för den strategiska överenskommelsen (SÖK) mellan Arbetsförmedlingen i Malmö och Malmö stad. Samverkan inom ramen för den strategiska överenskommelsen är under ständig utveckling. Under 2020 pågår ett revideringsarbete av tre av fyra lokala överenskommelser där tjänstepersoner från arbetsmarknads- och socialförvaltningen, stadskontoret, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen samt Arbetsförmedlingen är involverade.

Brister gällande statistiksamordning

I yttrandet 2019-09-30 har arbetsmarknads- och socialnämnden redovisat att samkörningar av försörjningsstödsdata och arbetsmarknadsdata i en särskild applikation genomförts och använts i arbetsmarknads- och socialnämndens uppföljning av *åtgärder för en verksamhet i balans med budget*. Genom applikationen har nämnden kunnat följa utvecklingen av utbetalningar av ekonomiskt bistånd till hushåll med deltagare som avslutats till arbete eller studier från arbetsmarknadsavdelningen samt hushåll med deltagare som påbörjat en arbetsmarknadsanställning inom arbetsmarknadsavdelningen.

Under 2020 har Malmö stad infört ett nytt verktyg för statistik och analys, *QlikSense*. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har genomfört ett arbete med att föra över data och implementera det nya verktyget som bland annat förväntas ge tydligare statistikunderlag. Samkörningar av försörjningsstödsdata och arbetsmarknadsdata görs löpande för att följa effekten av arbetsmarknadsinsatser avseende kostnadsminskningar för försörjningsstöd och är ett verktyg för fortsatt förbättringsarbete.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]